

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Datum 13 januari 2009
Ons kenmerk HDAB2009000066
Onderwerp Schriftelijke vragen investeringen AWACS vliegtuigen

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen van het lid De Wit (SP) over investeringen in de AWACS-vliegtuigen van de Navo. Deze vragen werden ingezonden op 17 december 2008 met het kenmerk 2008Z09722 / 2080908080.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Drs. J.G. de Vries

Defensie

Vragen van het lid De Wit (SP) aan de staatssecretaris van Defensie over investeringen in de AWACS-vliegtuigen van de Navo (ingezonden 17 december 2008, kenmerk 2008Z09722 / 2080908080).

1

Is het waar dat door de NAVO 1,6 miljard euro wordt geïnvesteerd in nieuwe communicatie- en navigatiesystemen in AWACS-toestellen? 1)

Met de brief van 9 mei 1996 (Kamerstuk 24 400 X, nr. 97) is de Kamer geïnformeerd over de behoeftstelling van het *Nato Airborne Early Warning & Control (NAEW&C) Mid-term Modernisation Programme*, een moderniseringsprogramma om de operationele levensduur van de AWACS-toestellen te verlengen, met name gericht op de vervanging van de verouderde gevechtsleidingsystemen aan boord van de AWACS-toestellen (onder meer software, boordcomputers en beeldschermen). De toenmalige staatssecretaris heeft voorgesteld de Nederlandse deelname aan dit project als gemandateerd te beschouwen, waarmee de Kamer heeft ingestemd. De kosten van het moderniseringsprogramma bedroegen 1,6 miljard US dollar. Het Nederlandse aandeel bedroeg 57,9 miljoen US dollar. Het programma is uitgevoerd in de periode 1997-2008. Het laatste gemoderniseerde toestel is 2 december jl. overgedragen aan de *NAEW&C Force Commander*, waarbij autoriteiten en lokale pers waren uitgenodigd. Het aangehaalde persbericht lijkt te verwijzen naar deze gebeurtenis.

2

Kunt u nut en noodzaak van de nieuwe communicatie- en navigatiesystemen voor de AWACS toestellen toelichten?

4

Is het mogelijk om zonder de nieuwe communicatie- en navigatiesystemen te vliegen met de AWACS? Zo neen, waarom niet? Zo ja, kunt u dan uiteenzetten waarom de investeringen in communicatie en navigatiesystemen prioriteit krijgen boven de vervanging van de motoren?

De modernisering was nodig om verouderde gevechtsleidingsystemen te vervangen. Het betreft een verbetering van de wijze waarop de gevechtsleiders in het toestel gegevens

Defensie

verwerken zodat zij hun taken effectiever kunnen uitvoeren. Een aantal in toenemende mate onderhoudsgevoelige systemen in het toestel is vervangen door modernere apparatuur om de operationele beschikbaarheid te verbeteren. Daarnaast zijn enkele modificaties uitgevoerd om effectief te kunnen blijven opereren in samenwerkingsverbanden met de zee-, land- en luchtmacht van de NAVO. Zoals in de eerder genoemde brief aan de Kamer is gemeld (Kamerstuk 24 400 X, nr. 97), heeft Nederland destijds geprobeerd om de NAVO-lidstaten er toe te bewegen vervanging van de motoren een hogere prioriteit te geven. Daarover kon echter geen overeenstemming worden bereikt.

3

Kunt u voorrekenen hoeveel AWACS motoren de NAVO met de 1,6 miljard euro kan vervangen door stillere motoren om de overlast in de omgeving van Onderbanken te verminderen?

Met de brief van 24 april 2008 (Kamerstuk 31 200 XI nr. 109) is de Kamer geïnformeerd over de geactualiseerde *business case* betreffende de vervanging van AWACS-motoren. Gebleken is dat de investering die moet worden gedaan om de AWACS-vloot van de NAVO uit te rusten met nieuwe motoren (tenminste 1 miljard US dollar) slechts voor maximaal 50 tot 60% kan worden terugverdiend met de verwachte besparingen in de resterende levensduur van de AWACS-toestellen. Tevens bestaan er geen operationele en technische eisen die vervanging van de motoren noodzakelijk maken. Op basis van de beschikbare gegevens heeft de NAVO de conclusie getrokken dat vervanging van de motoren van de AWACS-vloot vanuit financieel-economisch perspectief niet haalbaar is. Met de brief van 26 juni 2008 (Kamerstuk 31 200 X nr. 139) heb ik u geïnformeerd dat de *Board of Directors* (BoD) van de *NATO Airborne Early Warning & Control Programme Management Organisation* (NAPMO) in haar vergadering van juni 2008 heeft besloten een vervolgstudie op de geactualiseerde *business case* uit te voeren. Deze vervolgstudie is gericht op overwegingen die verband houden met operaties, milieu en lokale economie, in aanvulling op de al onderzochte financieel-economische aspecten van de *business case*. De vervolgstudie is inmiddels gestart en de eerste besprekingen met de betrokken ministeries en de lokale overheden hebben plaatsgevonden. In de Kamerbrief 'Voortgangsrapportage AWACS' van 23 december 2008 (Kamerstuk 31700 XI nr. 66) is vermeld dat de resultaten van de vervolgstudie in juni 2009 bekend gemaakt zullen worden.

Defensie

Met de beantwoording van deze vragen voldoe ik aan de toezegging zoals vermeld in de Kamerbrief 'Voortgangsrapportage AWACS' van 23 december 2008 (Kamerstuk 31700 XI nr. 66) onder het onderwerp 'Vervolgstudie op de herziene *business case* van de vervanging van AWACS-motoren'.

1) http://www.loo-tv.nl/internet/nl/html/algemeen/nieuws/lokaal.pshe?nieuws_code=5AC52341T371HAF2VP47&overwrite_detail=1#5AC52341T371HAF2VP47